Dosarul nr. 21r-1128/24 *(1-22087521-02-21r-07062024)*
Judecător: Alexandru Bogdan

D E C I Z I E
În numele Legii

16 aprilie 2025 mun. Chișinău
Colegiul penal al Curţii de Apel Chișinău
având în componenţa sa:
Preşedintele completului de judecată, judecător: Oxana Robu
Judecători: Olga Cojocaru și Vladislav Schibin

Judecând în ordine de recurs, *fără prezența părților*, recursul declarat de reprezentantul Instituției Penitenciare nr. 12 Bender, Oleg Sainsus împotriva încheierii Judecătoriei Anenii Noi, sediul Bender din 16 mai 2024, potrivit căreia s-a admis parțial plângerile condamnatului Snegur Ion împotriva administraţiei administrației Penitenciarelor nr.13-Chișinău, nr.15-Cricova, nr.8-Bender, nr.9-Pruncul, nr.3-Leova și nr.12-Bender, referitoare la condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale ,

Termenii de examinare a cauzei:
Prima instanță: 21.06.2022 – 16.05.2024;
Instanța de recurs: 07.06.2024 – 16.04.2025.
Procedura de înștiințare a fost legal executată.

Asupra recursului declarat de reprezentantul Instituției Penitenciare nr. 12 Bender, Oleg Sainsus împotriva încheierii Judecătoriei Anenii Noi, sediul Bender din 16 mai 2024, Colegiul Penal al Curții de Apel Centru –

C O N S T A T Ă:

1. La data 23.04.2021 și 21.06.2022, condamnatul Snegur Ion a înaintat în instanța de judecată, plângeri împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale.

În motivarea plângerilor, condamnatul a menționat deținerea sa în condiții degradante, invocând că în Penitenciarele nr.13-Chișinău și nr.15-Cricova s-a

deținut în condiții insalubre, celule fiind supraaglomerate. În Penitenciarul nr.8-Bender, lipsea încălzirea, canalizarea, energia electrică fiind limitată. În Penitenciarul nr.9-Pruncul la fel nu era spațiu suficient, deținuții dormeau pe rând, nu aveau lengerie de pat, erau insecte, blocul sanitar se afla în alt sector, era defectat sistemul de canalizare, în Penitenciarul nr.3-Leova erau aceleași condiții. Ulterior a concretizat că are pretenții și față de Penitenciarul nr.12-Bender, unde se deține în prezent.

2. *Prin încheierea Judecătoriei Anenii Noi, sediul Bender din 16 mai 2024,* s-au admis parțial plângerile condamnatului Snegur Ion împotriva administraţiei administrației Penitenciarelor nr.13-Chișinău, nr.15-Cricova, nr.8-Bender, nr.9-Pruncul, nr.3-Leova și nr.12-Bender, referitoare la condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale.

S-a constatat faptul că, Snegur Ion a fost deținut în perioadele: 16.07.2015-18.03.2016 (246 zile) în Penitenciarul nr.15-Cricova, 18.03.2016-06.01.2017 (294 zile), 31.01.2017-13.06.2017 (133 zile) în Penitenciarul nr.8-Bender, 13.06.2017-25.01.2018 (226 zile) în Penitenciarul nr.9-Pruncul, 25.01.2018-22.10.2019 (635 zile) în Penitenciarul nr.8-Bender, 22.10.2019-12.12.2019 (51 zile), 26.12.2019-23.08.2021 (606 zile) în Penitenciarul nr.9-Pruncul, 24.07.2023-03.08.2023 (10 zile) în Penitenciarul nr. 13-Chișinău - în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, în calitate de condamnat (în total 2201 zile).

Termenul pedepsei stabilită lui Snegur Ion, s-a redus cu 220 (două sute douăzeci) zile, pentru perioada de 2201 zile în care condamnatul s-a aflat în detenție în penitenciarele nominalizate, ținând cont de calculul 1 (una) zi reducere pentru 10 zile de detenție.

În privința perioadei rămase de 01 (una) zi, calculată în condiţiile art. 473^4 alin. (5) CPP (din perioada de 2201 zile și care nu au putut fi împărțite la 10), s-a încasat în favoarea condamnatului Snegur Ion din contul bugetului de stat, suma bănească în mărime de 50 (cincizeci) lei, și anume 1 (una) unitate convenționale pentru o zi de detenţie în condiţii precare.

În partea încasării mijloacelor băneşti încheierea instanţei de judecată se execută în condiţiile prevăzute de Codul de executare.

S-a respins plângerea condamnatului Snegur Ion în partea înaintată împotriva administraţiei Penitenciarului nr.13-Chișinău privind perioada de detenție 08.07.2014- 16.07.2015 și 06.01.2017-31.01.2017, pe motiv că a constituit obiect de examinare în instanța de judecată.

S-a respins plângerea condamnatului Snegur Ion în partea înaintată împotriva administraţiei Penitenciarului nr.3-Leova și Penitenciarului nr.12-Bender, ca fiind

neîntemeiată.

3. *Împotriva încheierii Judecătoriei Anenii Noi, sediul Bender din 16 mai 2024 a declarat recurs reprezentantul Instituției Penitenciare nr. 12 Bender, Oleg Sainsus prin care a solicitat admiterea recursului, casarea încheierii Judecătoriei Anenii Noi, sediul Bender din 16 mai 2024, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie respinsă plângerea reclamantului Snegur Ion privind aplicarea prevederilor art. 385 al. (5) și 473[4] alin. (4) Cod de procedură penală.*

În susținerea recursului a invocat că soluția emisă de judecătorul de instrucție este neîntemeiată și pasibilă casării.

4. Procedura de înștiințare legală a fost executată.

Potrivit prevederilor art. 447 alin (1) și (2) Cod de Procedură Penală, recursul se judecă în termen rezonabil, fără prezența părților la proces. Instanța de recurs fixează data examinării şi dispune să se comunice părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinței.

Participanții au fost înștiințați legal despre data examinării recursului și despre faptul că sunt în drept să depună prin intermediul Secției monitorizare și relații publice a Curții de Apel Centru, referințe.

Totodată, Colegiul reține că participanții la proces nu s-au folosit de dreptul acordat de a depune referință potrivit prevederilor art. 447 alin.(2) Cod de procedură penală.

Astfel, ținând cont de faptul că participanții la proces au fost înștiințați despre data examinării recursului și depunerii referinței fiind astfel întreprinse toate măsurile necesare în vederea respectării prevederilor art. 391 Cod de Procedură Penală RM privind citarea participanților la proces, și ținând cont de faptul că, speța deferită justiției nu reprezintă o cauză de un interes deosebit pentru jurisprudență care ar impune prezența părților nemijlocit în ședință de judecată, prin prisma dispoziției generale din art. 447 alin.(1), (2) Cod de procedură penală, a procedat la examinarea cauzei fără prezența părților, dar cu acordarea dreptului participanților la proces de a depune referințe.

5. *Examinând încheierea atacată prin prisma motivelor de recurs invocate, cercetând materialele cauzei, Colegiul Penal al Curții de Apel Centru consideră necesar de a respinge recursul declarat de reprezentantul Instituției Penitenciare nr. 9 Pruncul, împotriva încheierii Judecătoriei Anenii Noi, sediul Bender din 16 mai 2024, ca fiind nefondat, reieșind din următoarele considerente.*

În conformitate cu art. 437 alin. (1), pct. 4) Cod de Procedură Penală, pot fi atacate cu recurs alte hotărâri penale pentru care legea prevede această cale de atac.

Conform art. 448 Cod de Procedură Penală, judecând recursul, instanţa verifică legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate pe baza materialului din dosarul cauzei şi a oricăror documente noi prezentate în instanţa de recurs.

Potrivit art. 449 alin. (1), pct. 1), lit. a) Cod de Procedură Penală, judecând recursul, instanţa respinge recursul, menținând hotărârea atacată, dacă recursul este nefondat.

Conform art. 469 alin. (1), pct. 17^1) Codul de procedură penală, la executarea pedepsei, instanța de judecată soluționează chestiunile cu privire la schimbările în executarea unor hotărâri, şi anume *constatarea condițiilor de detenție a condamnaților.*

Potrivit art. 470 alin. (1) Cod procedură penală, instanța care soluționează chestiunile privind executarea hotărârilor prevăzute la art.469 alin.(1) pct.1)-4), 6)–16), 17^1) și 18) se soluționează de către instanța de judecată din raza de activitate a organului sau a instituției care execută pedeapsa.

Potrivit art. 471 alin. (1), (2) Cod de procedură penală, *chestiunile specificate la art. 469 alin. (1) pct. 5), 11) şi 14) se soluționează de către judecătorii instanței de drept comun, iar chestiunile prevăzute la celelalte puncte din art.469 alin.(1) se soluționează de către judecătorul de instrucție la demersul instituției care pune în executare pedeapsa, la cererea condamnatului sau a apărătorului acestuia ori, după caz, la demersul procurorului care exercită supravegherea organului sau instituției care pune în executare pedeapsa. Temei pentru examinarea chestiunilor prevăzute la art. 469 alin.(1) pct. 1), 2), 4) – 7), 11), 12), 14) - 16) şi 18) poate servi şi cererea condamnatului.*

5.1. Din materialele cauzei penale Colegiul reține că, prin sentința Judecătoriei Straşeni din 31.01.2015, Snegur Ion a fost condamnat pentru săvîrşirea infracţiunilor prevăzute de art. 145 alin.2 lit.e), i), j) CP la 15 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis.

5.2. De menţionat că în plângerea înaintată, petentul solicită constatarea aflării sale în detenţie în condiţii contrare prevederilor art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale pentru perioada aflării sale privind perioadele de detenție 16.07.2015-18.03.2016 în Penitenciarul nr.15-Cricova, 18.03.2016-06.01.2017, 31.01.2017-13.06.2017 în Penitenciarul nr.8-Bender, 13.06.2017-25.01.2018 în Penitenciarul nr. 9-Pruncul, 25.01.2018-22.10.2019 în Penitenciarul nr.8-Bender, 22.10.2019-12.12.2019, 26.12.2019-23.08.2021 în Penitenciarul nr.9-Pruncul, 24.07.2023-03.08.2023 în Penitenciarul nr. 13-Chișinău.

6. Conform prevederilor art.473^2 alin.(5) CPP, plângerea referitoare la condițiile de detenție care afectează grav drepturile condamnatului sau ale prevenitului se depune pe parcursul detenției în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau în termen de 6 luni de la data când nu mai sunt deținuți în astfel de condiții, dar nu mai târziu de 4 luni de la eliberarea lor din locul de detenție. În aceste condiții, termenul stabilit de legiuitor prin art. 473^2 alin. (5) CPP, se va calcula prin prisma

faptului, intrării în vigoare a Legii nr. 272, care se constatată a fi 01.01.2019.

Colegiul penal stabilește că, potrivit raportului prezentat de instituția penitenciară, se atestă că Snegur Ion a fost deținut în perioadele: 08.07.2014-16.07.2015 și 06.01.2017- 3 31.01.2017 în Penitenciarul nr.13-Chișinău; 16.07.2015-18.03.2016 în Penitenciarul nr.15-Cricova, 18.03.2016-06.01.2017, 31.01.2017-13.06.2017 în Penitenciarul nr.8- Bender, 13.06.2017-25.01.2018 în Penitenciarul nr.9-Pruncul, 25.01.2018-22.10.2019 în Penitenciarul nr.8-Bender, 22.10.2019-12.12.2019, 26.12.2019-23.08.2021 în Penitenciarul nr.9-Pruncul, 23.08.2021-24.07.2023 în Penitenciarul nr.3-Leova, 24.07.2023-03.08.2023 în Penitenciarul nr.13-Chișinău, 03.08.2023 – până în prezent în Penitenciarul nr.12-Bender.

În conformitate cu prevederile art. 473^2 alin. (1) Cod de Procedură Penală, plângerea împotriva administraţiei instituţiei penitenciare referitoare la condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului sau ale prevenitului, garantate de art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, poate fi înaintată de către condamnat sau prevenit, personal sau prin intermediul unui avocat, la instanţa de judecată în a cărei rază teritorială se află instituţia penitenciară în care se deţine condamnatul sau prevenitul ori, după caz, din care a fost eliberat.

Reieșind din prevederile art. 473^2 alin. (5) Cod de Procedură Penală, plângerea referitoare la condițiile de detenție care afectează grav drepturile condamnatului sau ale prevenitului se depune pe parcursul detenției în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau în termen de 6 luni de la data când nu mai sunt deținuți în astfel de condiții, dar nu mai târziu de 4 luni de la eliberarea lor din locul de detenție.

Din economia art. 473^4 alin. (6) CPP, în cazul constatării circumstanţelor prevăzute la art. 473^2 alin. (3), preveniţii sunt despăgubiţi în conformitate cu art. 385 alin. (5) şi (6) sau, după caz, aceştia pot înainta o acţiune civilă.

Instanța denotă că plângerea a fost depusă cu respectarea termenul prevăzute de lege, or aceasta inițial a fost înregistrată la 23.04.2021.

Așadar, instanța a analizat condițiile de detenție invocate ca fiind contrare prevederilor art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale pentru toată perioada continuă în care condamnatul invocă că a fost deținut în condiții precare, în partea privind perioadele de detenție 16.07.2015-18.03.2016 în Penitenciarul nr.15-Cricova, 18.03.2016-06.01.2017, 31.01.2017-13.06.2017 în Penitenciarul nr.8-Bender, 13.06.2017-25.01.2018 în Penitenciarul nr.9-Pruncul, 25.01.2018-22.10.2019 în Penitenciarul nr.8-Bender, 22.10.2019-

12.12.2019, 26.12.2019-23.08.2021 în Penitenciarul nr.9-Pruncul, 24.07.2023-03.08.2023 în Penitenciarul nr. 13-Chișinău.

Norma art. 3 din Convenția Europeană pentru apărarea Drepturilor Omului și a libertăților fundamentale, atestă că nimeni nu poate fi supus torturii, nici pedepselor sau tratamentelor inumane ori degradante. De asemenea, art. 3 Cedo asigură și integritatea fizică și psihică persoanei, demnitatea ei umană împotriva torturii, pedepselor sau tratamentelor inumane sau degradante. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a menţionat în nenumărate rânduri în practica sa, inclusiv instituită în cauzele contra Moldovei că, articolul 3 al Convenţiei consfinţeşte una din cele mai fundamentale valori ale unei societăţi democratice. Acesta interzice, în termeni absoluţi, tortura şi tratamentele sau pedepsele inumane ori degradante, indiferent de circumstanţe şi de comportamentul victimei (cauza Mozer c. Republicii Moldova şi Rusiei, 23 februarie 2016, § 117; cauza Rotaru c. Moldovei, 15 februarie 2011, §30; cauza Ciorap c. Moldovei, 19 iunie 2007, § 62).

Totodată, statul trebuie să asigure ca persoana să fie deţinută în condiţii care sunt compatibile cu respectarea demnităţii sale umane, ca modul şi metoda de executare a pedepsei să nu cauzeze persoanei suferinţe sau dureri de o intensitate care să depăşească nivelul de suferinţă inerent detenţiei şi că având în vedere exigenţele detenţiei, sănătatea şi integritatea persoanei să fie în mod adecvat asigurate, printre altele, prin acordarea asistenţei medicale necesare {cauza Kudla c. Poloniei, 26 octombrie 2000, § 94). Atunci când sunt evaluate condiţiile de detenţie, trebuie luate în consideraţie efectele cumulative ale acestor condiţii, precum și durata detenţiei (Ostrovar c. Moldovei, 13 septembrie 2005, § 80).

Ţinând cont de cele expuse supra, Colegiul penal reiterează că condiţiile de detenţie invocate de către autorul plângerii, coroborate la poziţia autorităţilor instituţiei penitenciare consemnată în raportul anexat la materialele cauzei, prin prisma principiilor generale stabilite în jurisprudenţa Curţii Europene a Drepturilor Omului cu referire la încălcarea art. 3, care prevede că" nimeni nu poate fi supus torturii, nici pedepselor sau tratamentelor inumane ori degradante.

La analiza condiţiilor de cazare a deţinutului, instanţa de judecată va face trimitere la Hotărârea Guvernului nr. 583 din 26 mai 2006 cu privire la aprobarea Statutului executării pedepsei de către condamnaţi, care în punctul 464 stipulează că" Fiecare deţinut se asigură cu spaţiu de cazare în mărime nu mai mică de 4 metri pătraţi, care trebuie să fie iluminat natural şi artificial, încălzit şi ventilat conform normativelor de construcţii".

7. Contrar argumentelor aduse de către condamnat în plângerea sa, administrația instituției penitenciare nr. 9 Pruncul, în conținutului recursului declarat consideră că, autorul plângerii s-a aflat în condiții de detenție acceptabile și care corespund condițiilor minime de detenție, făcând trimitere la raportul CPT

și anume că CPT nu a considerat niciodată că standardele sale privind suprafața celulelor ar trebui considerate absolute.

8. Așadar, în partea ce ține de condițiile de detenție contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale din Penitenciarele Republicii Moldova, privind supraaglomerarea, Colegiul penal reține că, potrivit Hotărârii Guvernului nr. 583 din 26 mai 2006 cu privire la aprobarea Statutului executării pedepsei de către condamnați, la punctul 464, se stipulează că, *fiecare deținut se asigură cu spațiu de cazare în mărime nu mai mică de 4 m.p., care trebuie să fie iluminat natural şi artificial, încălzit şi ventilat conform normativelor de construcții*.

8.1. Cu referire la acest aspect, în Colegiul penal reține faptul că la aprecierea încălcării art. 3 CEDO nu pot fi luate în considerație doar criteriile principale cum ar fi suprafața ce revine fiecărui deținut, condiții sanitare, dar și sistemul de canalizație, cantitatea și calitatea hranei, accesul la servicii medicale, accesul permanent la apă pentru respectarea igienei personale, existența lingeriei de pat, a hainelor, care în general în sistemul penitenciar din R.M. nu ating un prag minim de suficiență.

8.2. Prin urmare reieșind din situația descrisă în rapoartele prezentate, este evident că cel puțin sub aspectul detenției în condiții de supraaglomerare, accesul la apă potabilă, la duș, condiții de igienă și sanitare față de condamnat nu a fost respectate pe perioada de detenție, or, în cererea sa, condamnatul Plujnicov Victor a invocat aflarea sa pe parcursul unei perioade de timp, în Penitenciarul nr. 9 Pruncul în condiții inumane și degradante.

Astfel, administrația instituției penitenciare nu a probat faptul că i-a asigurat deținutului Snegur Ion condiții decente de trai în perioada aflării lui în custodia statului în perioadele de detenție 16.07.2015-18.03.2016 în Penitenciarul nr.15-Cricova, 18.03.2016-06.01.2017, 31.01.2017-13.06.2017 în Penitenciarul nr. 8-Bender, 13.06.2017-25.01.2018 în Penitenciarul nr. 9-Pruncul, 25.01.2018-22.10.2019 în Penitenciarul nr. 8-Bender, 22.10.2019-12.12.2019, 26.12.2019-23.08.2021 în Penitenciarul nr. 9-Pruncul, 24.07.2023-03.08.2023 în Penitenciarul nr. 13-Chișinău, care ar corespunde prevederilor legale și nu ar fi o încălcare a prevederilor art. 3 CEDO, or, argumentele enunțate în raportul menționat supra, despre asigurarea minimului necesar, poartă un caracter evident declarativ, care nu corespund standardelor internaționale ce ar exclude un tratament inuman și/sau degradant al deținutului.

Totodată, din argumentele deținutului Snegur Ion, raportate la circumstanțele cauzei, instanța de judecată constată că acestea reprezintă un lucru probat, deținutul folosindu-se de dreptul său legal de a prezenta probe în susținerea poziției sale de detenție în Penitenciarul nr.15-Cricova, Penitenciarul nr.8-Bender, Penitenciarul nr.9-Pruncul, Penitenciarul nr. 8-Bender, și Penitenciarul nr.13-

Chișinău.

În aceiași ordine de idei, de referință la condițiile de detenție în Penitenciarul nr.15-Cricova, Penitenciarul nr.8-Bender, Penitenciarul nr.9-Pruncul, Penitenciarul nr. 8-Bender, și Penitenciarul nr.13-Chișinău, instanța de judecată notează că, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a menționat în nenumărate rînduri în practica sa, inclusiv instituită în cauzele contra Moldovei că, art. 3 al Convenţiei consfinţeşte una din cele mai fundamentale valori ale unei societăţi democratice.

Acesta interzice, în termeni absoluţi, tortura şi tratamentele sau pedepsele inumane ori degradante, indiferent de circumstanţe şi de comportamentul victimei (cauza Mozer c. Republicii Moldova și Rusiei, 23.02.2016, § 117; cauza Rotaru c. Moldovei, 15.02.2011, §30; cauza Ciorap c. Moldovei, 19.06.2007, § 62). La constatarea condițiilor de detenție, instanța națională va ține cont de faptul că maltratarea trebuie să atingă un nivel minim de severitate pentru a cădea sub incidenţa art. 3 CEDO. Evaluarea acestui nivel minim este, prin natura lucrurilor, relativă. El depinde de toate circumstanţele cauzei, precum ar fi durata maltratării, urmările sale fizice şi psihice şi, în unele cazuri, de sexul, vîrsta şi starea sănătăţii victimei (cauza Irlanda c. Regatului Unit, 18.01.1978, § 162; cauza Ciorap c. Moldovei, 19.06.2007, § 63).

Totodată, statul trebuie să asigure ca persoana să fie deţinută în condiţii care sunt compatibile cu respectarea demnităţii sale umane, ca modul şi metoda de executare a pedepsei să nu cauzeze persoanei suferinţe sau dureri de o intensitate care să depăşească nivelul de suferinţă inerent detenţiei şi că avînd în vedere exigenţele detenţiei, sănătatea şi integritatea persoanei să fie în mod adecvat asigurate, printre altele, prin acordarea asistenţei medicale necesare (cauza Kudla c. Poloniei, 26.10.2000, § 94). Atunci cînd sunt evaluate condiţiile de detenţie, trebuie luate în consideraţie efectele cumulative ale acestor condiţii, precum şi durata detenţiei (Ostrovar c. Moldovei, 13.09.2005, § 80).

Ținînd cont de cele expuse supra, în continuare, Colegiul penal relevă că instanța de fond corect a apreciat condițiile de detenție invocate de către autorul plîngerii, coroborate la poziția autorităților instituției penitenciare consemnată în raportul anexat la materialele cauzei, prin prisma principiilor generale stabilite în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului cu referire la încălcarea art. 3, care prevede că „nimeni nu poate fi supus torturii, nici pedepselor sau tratamentelor inumane ori degradante”..

Așa dar, în partea ce ține de condițiile de detenție contrare prevederilor art. 3 din CEDO din Penitenciarul nr.15-Cricova, Penitenciarul nr.8-Bender, Penitenciarul nr.9-Pruncul, Penitenciarul nr. 8-Bender, și Penitenciarul nr.13-Chișinău, Colegiul penal reține că Snegur Ion, în plîngerea înaintată, a invocat aflarea sa pe parcursul unei perioade de timp, în mai multe celule din Penitenciarul nr.15-Cricova, Penitenciarul nr.8-Bender, Penitenciarul nr.9-Pruncul,

Penitenciarul nr. 8-Bender, și Penitenciarul nr.13-Chișinău, care erau supraaglomerate și care nu dispuneau de spațiul de 4 m2 , care e necesar să revină fiecărui condamnat.

La analiza condițiilor de cazare a deținutului, instanța de judecată a făcut trimitere la Hotărîrea Guvernului nr. 583 din 26.05.2006, „cu privire la aprobarea Statutului executării 6 pedepsei de către condamnaţi", care în punctul 464 stipulează că: „fiecare deţinut se asigură cu spaţiu de cazare în mărime nu mai mică de 4 metri pătraţi, care trebuie să fie iluminat natural şi artificial, încălzit şi ventilat conform normativelor de construcţii".

În contextul dat, studiind informația prezentată de către administrația instituției penitenciare, instanța a stabilit că, informația cu privire la suprafața celulelor în Penitenciarul nr.15-Cricova, Penitenciarul nr.8-Bender, Penitenciarul nr.9-Pruncul, Penitenciarul nr. 8-Bender, și Penitenciarul nr.13-Chișinău, în care a fost deținut Snegur Ion se referă la o suprafață totală calculată, fără excluderea mobilierului sau anexelor sanitare, totodată, instituția penitenciară a prezentat date cu privire la numărul de paturi amplasate în celula la care s-a făcut trimitere.

Așa fiind, prin prezentarea de către administrația penitenciarului a datelor privind suprafața celulei în care Snegur Ion a fost cazat, ultima, deși a prezentat date cu privire la suprafața celulelor unde condamnatul s-a deținut, din care rezultă că acesta nu a beneficiat de spațiul minim necesar prevăzut de 4 m/2.

De precizat că, în mai multe cauze, Curtea Europeană a Drepturilor Omului, a notat cu îngrijorare repetarea problemelor în privința condițiilor precare de detenție în Penitenciarul nr. 13, Chișinău. Aceasta notează că, în repetate rînduri, a constatat încălcarea art. 3 din Convenție în privința acestui penitenciar (cauza Shishanov c. Moldovei, 15.12.2015, § 127), însă această problemă sistemică continuă să persiste. În cauza Kalashnikov c. Rusiei, precum şi în cauza Ostrovar c. Moldovei, Curtea a constatat că, supraaglomerarea deja ridică în sine o chestiune în temeiul art. 3 al Convenţiei, în special cînd ea durează perioade lungi de timp, aşa cum se reține în cazul autorului plîngerii, care a fost deţinut o perioadă de aproximativ jumătate de an în Penitenciarul nr. 13 mun. Chișinău.

E de reținut și faptul că, în cazurile anterioare, în care reclamanții au avut la dispoziție mai puțin de 3 m2 , de spațiu vital, Curtea a constatat că supraaglomerarea era suficient de gravă încît să justifice, în sine, constatarea încălcării art. 3 din Convenție (Sulejmanovic c. Italiei, 16.07.2009, §51; Lind c. Rusiei, 6.12.2007, §59).

Astfel, Colegiul penal consideră că, dificultățile cu care s-a confruntat Snegur Ion , pe parcursul detenției sale în Penitenciarul nr.15-Cricova, Penitenciarul nr.8-Bender, Penitenciarul nr.9-Pruncul, Penitenciarul nr. 8-Bender, și Penitenciarul nr.13-Chișinău, în calitate de condamnat, au depășit nivelul inevitabil de suferință inerent detenției și au atins pragul de severitate contrar art. 3

din Convenție, aceste condiții fiind suficiente pentru constatarea încălcărilor admise în penitenciarul vizat.

În corespundere art. 473^4 alin. (4), (5) Cod de procedură penală, care indică că, alin. (4) în cazul constatării circumstanțelor prevăzute la art. 473^2 alin. (3), instanța de judecată dispune reducerea pedepsei condamnatului, calculîndu-se de la 1 la 2 zile de reduceri pentru 10 zile de detenție în condiții precare calculate cumulativ. Instanța de judecată poate rotunji în favoarea condamnatului termenul de pedeapsă constatat ca fiind executat în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, pentru a deduce integral acest termen din termenul rămas neexecutat. Alin.(5) În cazul constatării circumstanţelor prevăzute la art.473^2 alin.(3), instanţa de judecată dispune reducerea pedepsei în condițiile alin.(4) din prezentul articol, iar în privința perioadei rămase, dispune, cu titlu de despăgubire, încasarea în favoarea condamnatului, din contul bugetului de stat, a sumei băneşti în mărime de pînă la 2 unități convenționale pentru fiecare zi de detenție în condiții precare, precum şi a costurilor şi cheltuielilor aferente.

Instanța de recurs menționează că, prima instanță justificat a stabilit că condamnatul Snegur Ion pentru perioadele 16.07.2015-18.03.2016 (246 zile) în Penitenciarul nr.15-Cricova, 18.03.2016-06.01.2017 (294 zile), 31.01.2017-13.06.2017 (133 zile) în Penitenciarul nr.8-Bender, 13.06.2017-25.01.2018 (226 zile) în Penitenciarul nr.9-Pruncul, 25.01.2018-22.10.2019 (635 zile) în Penitenciarul nr.8- 5 Bender, 22.10.2019-12.12.2019 (51 zile), 26.12.2019-23.08.2021 (606 zile) în Penitenciarul nr.9-Pruncul, 24.07.2023-03.08.2023 (10 zile) în Penitenciarul nr. 13- Chișinău, în total 2201 (două mii două sute unu) zile va beneficia de reducerea stabilită de către legiuitor, în care acesta avea calitatea de condamnat, luând în considerație totalitatea efectelor cumulative ale condițiilor generale raportate la caracteristicile individuale ale condamnatului, precum și intensitatea, gravitatea și durata încălcării, ținând cont de principiile proporționalității și echității, instanța justiificat a considerat necesar și rezonabil de a calcula 1 zi de reducere pentru fiecare 10 zile de detenție, astfel încât din termenul pedepsei pe care o execută în prezent, să se reducă cu 220 zile, iar în privința perioadei rămase de 01 zile, calculată în condiţiile art. 473^4 alin. (5) CPP (din perioada de 2201 zile și care nu au putut fi împărțite la 10), corect a fost acordată în calitate de despăgubire condamnatului suma bănească în mărime de 50 lei, și anume 1 unitate convențională pentru o zi în care condamnatul a suferit încălcarea condițiilor de detenție, pe care instanța de recurs o consideră drept una adecvată și suficientă, bazată pe o justă și echitabilă evaluare a circumstanțelor de fapt și pe o legătură rezonabilă de cauzalitate dintre prejudiciul cauzat și recompensa instituită, și care va avea efectul compensatoriu proporțional circumstanțelor constatate.

În acest context, Colegiul penal va respinge și argumentele invocate în cererea de recurs precum că, în perioada deţinerii petiţionarului standardele minime de întreţinere a condamnatului au fost respectate din toate punctele de vedere şi nicidecum nu pot fi apreciate ca inumane sau degradante, or, dificultăţile cu care s-a confruntat condamnatul Snegur Ion pe parcursul detenţiei sale în Penitenciarul nr.15-Cricova, Penitenciarul nr.8-Bender, Penitenciarul nr.9-Pruncul, Penitenciarul nr. 8-Bender, și Penitenciarul nr.13-Chișinău au depăşit nivelul inevitabil de suferinţă inerent detenţiei şi au atins pragul de severitate contrar articolului 3 din Convenţie, aceste condiţii fiind suficiente pentru constatarea încălcărilor admise în penitenciarele vizate.

Cu referire la plângerea condamnatului în partea înaintată împotriva administraţiei Penitenciarului nr.3-Leova și Penitenciarului nr.12-Bender, Colegiul penal relevă că instanța de fond corect a statuat că pretențiile invocate în această parte nu și-au adus confirmare.

Astfel, conform raportului prezentat de instituția penitenciară, care nu a fost contestat de condamnat, se reţin următoarele condiții de detenție în Penitenciarul nr.3-Leova. Celula 56 Sectorul 4 având suprafaţa de 6,5 m.p. (suprafaţa locativă fără a se include suprafaţa blocului sanitar) număr de paturi prevăzut 1, revine fiecărui condamnat 6,5 m.p. Celula este dotată cu bloc sanitar care având capacitatea de 2,4 m.p. în care se include: vase pentru closet, lavoar, baie/duş care sunt separate de restul celulei prin perete despărţitor. Celula dispune de un geam cu dimensiunile de l,6m x l,2m, plafoane pentru iluminare artificială. Ventilaţia naturală în încăpere este asigurată prin geam şi grilă montată special în acest sens. Celula a fost supusă reparaţiei capitale în anul 2019 şi este amenajată conform anexei nr.23 al SEPC. Celula 95, sectorul nr.2.1 având suprafaţa de 26,1 m.p (fără a se include suprafaţa blocului sanitar) sunt instalate două geamuri cu dimensiunea de l,6m x l,2m, plafoane pentru iluminare artificială. Ventilaţie naturală prin geam. Celula este dotată cu bloc sanitar amplasat în celulă, având suprafaţa de 1,4 m.p., fiind separat de restul celulei prin perete. în perioada anului 2018, celula a fost supusă reparaţiei capitale şi este amenajată conform anexei nr.23 al SEPC. Celula 104 sectorul nr.3 având suprafaţa de 32,0 m.p. (fără a se include suprafaţa blocului sanitar) în care s-a deţinut condamnatul sunt instalate două geamuri cu dimensiunea de l,6m x l,2m, plafoane pentru iluminare artificială. Celula este dotată cu duş şi bloc sanitar amplasat în celulă, având suprafaţa de 1,5 m.p., fiind separat de restul celulei prin perete. În perioada anului 2020 celula a fost supusă reparatiei capitale. Celula 44 Sectorul 4 având suprafaţa de 8,5 m.p. (suprafaţa locativă fără a se include suprafaţa blocului sanitar) număr de paturi prevăzut 2, revine fiecărui condamnat 4,25 m.p. Celula este dotată cu bloc sanitar care având capacitatea de 2,4 m în care se include : vase pentru closet, lavoar, baie/duş care sunt separate de restul celulei prin perete despărţitor. Celula dispune de un geam cu

dimensiunile de l,6m x l,2m, plafoane pentru iluminare artificială. Ventilaţia naturală în încăpere este asigurată prin geam şi grilă montată special în acest sens. Celula a fost supusă reparaţiei capitale în anul 2019. Celula 40 Sectorul 4 având suprafaţa de 7,8 m.p. (suprafaţa locativă fără a se include suprafaţa blocului sanitar) număr de paturi prevăzut 1 revine fiecărui condamnat 7,8 m. Celula este dotată cu bloc sanitar care având capacitatea de 2,4 m.p. în care se include: vase pentru closet, lavoar, baie/duş care sunt separate de restul celulei prin perete despărţitor. Celula dispune de un geam cu dimensiunile de l,6m x l,2m, plafoane pentru iluminare artificială. Ventilaţia naturală în încăpere este asigurată prin geam şi grilă montată special în acest sens. Celula a fost 6 supusă reparaţiei capitale în anul 2019 şi este amenajată conform anexei nr.23 al SEPC. Celula 36 Sectorul 4 având suprafaţa de 7,8 m.p. (suprafaţa locativă iară a se include suprafaţa blocului sanitar) număr de paturi prevăzut 2, revine fiecărui condamnat 3,9 m.p. Celula este dotată cu bloc sanitar care având capacitatea de 2,4 m.p. în care se include: vase pentru closet, lavoar, baie/duş care sunt separate de restul celulei prin perete despărţitor. Celula dispune de un geam cu dimensiunile de l,6m x l,2m, plafoane pentru iluminare artificială. Ventilaţia naturală în încăpere este asigurată prin geam şi grilă montată special în acest sens. Celula a fost supusă reparaţiei capitale în anul 2019 şi este amenajată conform anexei nr.23 al SEPC. Celula 43 Sectorul 4 având suprafaţa de 16,4 m.p. (suprafaţa locativă fără a se include suprafaţa blocului sanitar) număr de paturi prevăzut 4, revine fiecărui condamnat 4,1 m.p. Celula este dotată cu bloc sanitar care având capacitatea de 2,4 m în care se include : vase pentru closet, lavoar, baie/duş care sunt separate de restul celulei prin perete despărţitor. Celula dispune de un geam cu dimensiunile de l,6m x l,2m, plafoane pentru iluminare artificială. Ventilaţia naturală în încăpere este asigurată prin geam şi grilă montată special în acest sens. Celula a fost supusă reparaţiei capitale în anul 2019. Celula 48 Sectorul 4 având suprafaţa de 8,3 m.p. (suprafaţa locativă fără a se include suprafaţa blocului sanitar) număr de paturi prevăzut 2, revine fiecărui condamnat 4,15 m.p. Celula este dotată cu bloc sanitar care având capacitatea de 2,4 m" în care se include : vase pentru closet, lavoar, baie/duş care sunt separate de restul celulei prin perete despărţitor. Celula dispune de un geam cu dimensiunile de l,6m x l,2m, plafoane pentru iluminare artificială. Ventilaţia naturală în încăpere este asigurată prin geam şi grilă montată special în acest sens. Celula a fost supusă reparaţiei capitale în anul 2019.

Potrivit Raportului Consiliului pentru Prevenirea Torturii privind vizita de monitorizare efectuată în Penitenciarul nr. 12-Bender, pe data de 13 noiembrie 2021, se reține că deși Penitenciarul nr.12 Bender are un statut neformal mai izolat aprovizionarea penitenciarului cu produse/materiale necesare unei buni funcționări este asigurată constant. ...Deținuții în Penitenciarul nr. 12 Bender sunt plasați în celule câte 1-5 persoane, în camere care asigură minimum de 4 m.p. pentru fiecare

deținut. Celulele sunt asigurate cu lumină naturală și artificială suficientă pentru a citi cu ochiul liber. De asemenea, celulele sunt bine aerisite (natural și artificial) și asigurate cu căldură suficientă pentru timpul rece al anului. CpPT apreciază efortul ANP și Penitenciarului nr. 12 privind îmbunătățirea condițiilor de detenție. Astfel, la recomandarea CpPT din 2018 au fost izolate unitățile de wc din interiorul celulelor, a fost schimbat mobilierul (unități noi), au fost schimbate saltele din celule. Cu toate acestea, Consiliul îndeamnă conducerea penitenciarului de a depune eforturi în continuare în acest sens. În special înlocuirea rețelelor de canalizare, apeduct, tensiunea electrică din celule. ...Deținuților le este asigurată câte o baie o dată pe săptămână. Instituția este conectată la apă centralizat prin conducta mun. Bender. Curțile de plimbare sunt amplasate la ultimul etaj a blocului locativ: dintr-o parte a coridorului sunt amplasate celule pentru deținerea persoanelor condamnate, în cealaltă sunt amplasate curțile de plimbare. Curțile sunt mici și nu sunt adaptate pentru plimbarea în timpul ninsorilor sau ploilor. CpPT în discuțiile cu deținuții nu au fost constatate careva nemulțumiri privind calitatea sau insuficiența alimentației asigurate de către penitenciar. La fel, a fost reparat blocul alimentar și asigurat cu utilaj nou, inclusiv 3 frigidere de mare capacitate. ...Accesul la asistență medicală de urgență și de specialitate s-a imbunătățit, serviciul 903 din Bender acordă asistență medicală deținuților din penitenciarul subordonat ANP.

În acest context, Colegiul penal reține că petiționarul nu a fost deținut în celule cu condiții inumane în Penitenciarele nr.3-Leova și nr.12-Bender.

Prin urmare, instanța de fond corect a apreciat ca fiind declarative pretențiile condamnatului împotriva acestor penitenciare. În acest context, este de reținut că, în temeiul prevederilor art.473^2 -473^4 din Codul de procedură penală, astfel că instanţa de judecată poate dispune reducerea pedepsei nu pentru oricare încălcări, ci numai pentru cele care au afectat drepturile condamnatului, garantate de art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale.

La fel, prin încheierea Judecătoriei Anenii Noi (sediul Bender) din 05.11.2019, termenul pedepsei stabilit lui Snegur Ion, i-a fost redus cu 120 zile pentru deținerea în condiţii contrare prevederilor art. 3 CEDO în Penitenciarul nr. 13-Chișinău pentru perioadele 08.07.2014 - 16.07.2015 și 06.01.2017 - 31.01.2017, astfel că, plângerea condamnatului în partea înaintată împotriva administraţiei Penitenciarului nr.13-Chișinău privind perioada de detenție 08.07.2014 - 16.07.2015 și 06.01.2017-31.01.2017, a constituit obiect de examinare în instanța de judecată, prin urmare, corect a fost respinsă în această parte.

Față de lucrul judecat de primă instanță, Colegiul Penal constată o motivare amplă și temeinică a încheierii pronunțate cu privire la circumstanțele concludente

în raport cu cerințele formulate, astfel fiind în corespundere cu exigențele articolului 6 din Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

În atare circumstanțe, instanța de recurs reține că, instanța de fond a pronunțat o încheiere întemeiată şi motivată, iar în situația în care instanța şi-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările care infirmă/afirmă acuzația, permițând părților să utilizeze eficient orice drept de recurs, eventual o curte de apel poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță *(Hotărârea CtEDO Garcia Ruis versus Spania).*

În consecvență, orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public şi într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanţă independentă şi imparţială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor şi obligaţiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzaţii în materie penală îndreptate împotriva sa.

9. În conformitate cu art. art. 447-449 alin. (1), pct. 1), lit. a) CPP al RM, Colegiul Penal al Curții de Apel Centru –

D E C I D E:

Recursul declarat de reprezentantul Instituției Penitenciare nr. 12 Bender, Oleg Sainsus împotriva încheierii Judecătoriei Anenii Noi, sediul Bender din 16 mai 2024, potrivit căreia s-a admis parțial plângerile condamnatului Snegur Ion împotriva administraţiei administrației Penitenciarelor nr.13-Chișinău, nr.15-Cricova, nr.8-Bender, nr.9-Pruncul, nr.3-Leova și nr.12-Bender, referitoare la condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, *se respinge ca fiind nefondat, cu menținerea hotărârii contestate fără modificări.*

Decizia este irevocabilă.

Preşedintele completului, judecător: Oxana Robu

Judecător: Olga Cojocaru

Judecător: Vladislav Schibin